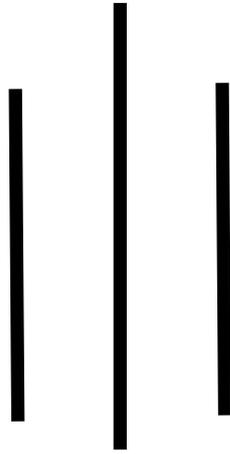

समृद्ध रुपाकोट मझुवागढीको आधार : कृषि, पर्यटन र पुर्वाधार

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को नीति तथा कार्यक्रम

रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका
दिक्तेल, खोटाङ
प्रदेश नं १
२०७४

आ.व.२०७४।०७५ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

उपस्थित नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको आ.व.२०७४।०७५ को वार्षिक नीति कार्यक्रम तथा आय व्ययको अनुमान सार्वजनिक गर्न आयोजित रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको प्रथम नगरसभामा, सर्वप्रथम म नेपाल राष्ट्रको निमित्त आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै वेपत्ता एवं घाइतेहरु प्रति सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु ।

नेपालको प्रथम ऐतिहासिक स्थानिय तहको निर्वाचनमा यस रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको प्रथम जननिर्वाचित जनप्रतिनिधि हुने स्वर्णिम अवसर प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण मतदाताहरु प्रति हार्दिक सम्मान आभार एवं धन्यवाद ।

माननीय सदस्यज्यूहरु,

विभिन्न कालखण्डमा भएका क्रान्ति, आन्दोलन र संघर्षहरुको परिणामस्वरूप प्राप्त संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, धर्मनिरपेक्षता, समानुपातिक समावेशिता सहितको नेपालको संविधान कार्यान्वयन गरी राजनितिक संक्रमण कालको अन्त्य गर्दै देशमानै आर्थिक क्रान्ति ल्याई मुलुकलाई समृद्ध, समुन्नत र आधुनिक नेपालको रुपमा विकास गरी नेपाली जनतालाई परिवर्तनको अनुभुती दिलाउनु अवको कार्यभार रहेको छ । १५ वर्ष देखी जनप्रतिनिधि विहीन स्थानीय निकायहरुलाई क्रमभंग गर्दै स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई सिंहदरवारमा केन्द्रित अधिकारलाई स्थानीय तह मार्फत तपाई हाम्रो घर दैलोमा ल्याउन सफल भैसकेको अवस्थामा यसलाई सहज र सरल तवरले कार्यान्वयनमा ल्याउनु सबैको दायित्व हो ।

रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको प्राकृतिक सम्पदा जल, जमिन, जंगल, जडिबुटी र जलश्रोतलाई उचित प्रयोग गरी युवा जनशक्तिको उचित परिचालन मार्फत रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकालाई आगमी १० वर्ष भित्रमा हरेक हिसावले सम्पन्न नगरपालिकामा रुपान्तरण गरी विकासको प्रतिफल विभिन्न जातजाती, भाषाभाषी, धर्म, लिङ्ग र समुदायलाई न्यायोचित वितरणमा अधिकारको सुनिश्चितता गर्दै नयाँ र समृद्ध रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका निर्माणमा सम्पूर्ण नगरपालिकावासी लागि पर्नु पर्ने आजको प्रमुख आवश्यकता हो ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

उर्लदो जनचाहनालाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय निकायहरुमा लामो समयदेखि जनप्रतिनिधि विहिनताको अवस्था वीच स्थानीय तहमा परिणत भई नगरपालिकाको निर्वाचन समेत भई रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको स्थापना भएको वर्तमान परिवेसमा उपलब्ध सिमित श्रोत साधनहरुको अधिकतम परिचालन गरी वढ्दो शहरीकरण तथा जनताको असिमित माग सम्बोधन गर्न सिङ्गो नगरपालिका परिवार जिम्मेवार भई निरन्तर प्रयासरत रहेको कुरा यहाँहरुलाई जानकारी गराउन चाहन्छु । यस अवधिमा नीतिगत निर्णय र विकास निर्माणको सन्दर्भमा उत्पन्न हुने कठीन चुनौतिहरु सहज रुपमा व्यवस्थापन गर्न यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र क्रियाशील राजनैतिक दलहरुबाट प्राप्त निरन्तर सहयोग र समन्वयकारी भूमिका महत्वपूर्ण हुँदाहुँदै पनि यस नगरपालिकाको वढ्दो चुनौति एवं संभावनालाई व्यवस्थापन गर्न यस स्थानीय तहबाट सबै सरोकारवाला पक्षहरुको सहभागिता

रहने गरी कार्य अधि बढाउनु पर्ने आवश्यकता थप उजागर भएको व्यहोरा यस सम्मानित सभामा स्मरण गराउन चाहन्छु । यस गरिमामय सभामा रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको तर्फबाट चालु आ.व.२०७४।०७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म नगर प्रमुख लगायत सिङ्गो रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका परिवारलाई गौरवान्वित महसुश भएको छ । यस अवसरमा सम्पूर्ण नगरवासीमा नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक वधाइ तथा शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

अव्यवस्थित नगरलाई व्यवस्थित नगरको अवधारणा बमोजिम स्थानीय तहमा विद्यमान अवसर तथा चुनौतीहरुलाई एकिकृत गरी बिकासको माध्यमबाट सम्बोधन गरी वातावरणीय तथा आवासीय दृष्टिकोणबाट स्वच्छ, उद्यमशीलता र शैक्षिक बिकासको दृष्टिकोणबाट सृजनशील र उत्पादन तथा व्यवसायको दृष्टिकोणबाट सम्बृद्ध नगरपालिका बनाउने लक्ष्य तर्फको यात्राको उपलब्धीको रूपमा नगरपालिका घोषणा भएको छ, भने यसले केही चुनौतीका साथै पर्याप्त अवसरहरुको ढोका खोलीदिएको छ । यस तथ्यलाई मध्यनजर गरी रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाले चालु आ.व.का लागि नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा **“समृद्ध रुपाकोट मझुवागढीको आधार : कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार** भन्ने मूल नाराको साथ स्वच्छ सफा र सुरक्षित नगरका लागि आधारभूत तथा रणनीतिक पूर्वाधारहरुको योजनाबद्ध बिकास, त्यसको लागि आन्तरिक तथा वाह्य श्रोत परिचालन, उद्यमशीलता बिकास, महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक तथा पिछडिएका वर्ग जस्ता लक्षित क्षेत्रको समावेसी बिकास, आर्थिक बिकासका लागि शीप तथा आयमूलक गतिविधिहरुको माध्यमबाट रोजगारी सृजना, गरीबी न्युनिकरण, सामाजिक परिचालनका माध्यमद्वारा जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्ने जस्ता क्षेत्रहरुलाई प्राथमिकतामा राखिएको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

आदरणीय सदस्यज्यूहरु,

अब म रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको चालु आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरु

क) आर्थिक क्षेत्र:

नगरको समृद्धिको आधार : कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार

१. कृषि

- **कृषिमा रुपान्तरण :** निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीकरण भन्ने नाराका साथ कृषि क्षेत्रलाई आधुनिकरण गर्ने नीति लिइने छ ।
- **अर्गानिक उन्मुख नगर :** सबै वडाका सम्पूर्ण कृषि सडकको कमश स्तर उन्नति एकघर एक कृषि र पशुबिमा कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- एक वडा एक कृषि तथा पशुपालन फर्म, एक वडा अनेक सहकारी विभिन्न बालिहरूको पकेट एरिया निर्धारण गरी कृषिमा ब्यावसायिकरण आधुनिकिकरण र यान्त्रिकिकरण गर्ने)
- सामुहीक र सहकारी खेतिलाई प्रवद्धन गरीनेछ ।
- कृषि जमिन बाभो राख्न पाईने छैन । बाभिएका सबै जमिनहरूमा रुद्राक्ष लगाएतका बिरुवाहरु अनिबार्य लगाउनु पर्नेछ । अन्यथा सम्भावित औषत उत्पादनको २५ प्रतिशत जरिवाना लगाउने नेपाल सरकारको नीतिलाई कडाईका साथ कार्यन्वयन गरिनेछ ।
- कृषिवालीमा प्रयोग हुने विषादि तथा पशुपंक्षीमा प्रयोग हुने औषधिका अवशेषवाट मानव स्वास्थ्यमा उत्पन्न हुने समस्याहरूलाई न्युनीकरण गर्न असल कृषि अभ्यास तथा प्रांगरिक खेति प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरीनेछ ।
- वास्तविक किसानवाट उत्पादित वस्तुहरूमा विचौलियाहरूवाट हुने अत्यधिक शोषणको अन्त्य गर्न कृषि सहकारीको माध्यमवाट कृषि बजार एवं सुपथ मुल्य पसल संचालनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- पशु वधशालाको व्यवस्थापन गरि स्वस्थ मासु विक्रि वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- किसानहरूको हितको लागि अनुदानित मल र विउको सहज र शुलभ आपुर्ति को व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकीकरण परियोजना वमोजिम कृषिका पकेट, ब्लक जोन र सुपरजोन संचालनमा प्राथमिकता दिने, किसानहरूलाई प्रोत्साहित गर्न नेपाल सरकारवाट शुरु गरिएको राष्ट्रपति उत्कृष्ट कृषक पुरस्कार संस्थागत गर्ने ।
- कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको नयाँ प्रविधि विकास तथा ज्ञान हस्तान्तरणको लागि कृषक अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषिजन्य उत्पादनमा क्षति पुचाउने बादर लगायत अन्य जंगली जनावरको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनको लागि उचित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- बिजयखर्क, बुईपा, बाम्राङ,नेर्पा,दोर्पा, खाल्लेको तल्लो भाग र लफ्याङको तल्लो भागलाई लिचि र केरा पकेट क्षेत्र बनाउन यसै बर्षवाट अध्ययनको काम शुरुवात गर्ने ।
- नुनथला, मुडे, खार्मी, जालपा, पाथेका, नेर्पा, दोर्पा र निर्मलीडाडाँको माथिल्लो भेगलाई आलु पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकास र बिस्तार गर्न यसै आ.व बाट अध्ययनको काम थालिनेछ ।
- पाथेका, नेर्पा, खार्मी, दोर्पा र निर्मलीडाडाँको माथिल्लो भागलाई चिराईतो - जडीबुटी पकेट क्षेत्रको रुपमा बिकास र बिस्तार गर्ने
- अनुसन्धानवाट सिफारिस भई आएका स्थानीय हावापानी सुहाउँदा विभिन्न बालिका जात, पशु नश्ल औजार उपकरण, र अन्य प्रविधिहरूलाई कृषकहरूमाभ प्रसार गरी कृषिलाई आधुनिकीकरण गर्दै लगिनेछ ।

- व्यावसायिक सम्भावना भएका, मौलिक तथा उच्च मूल्य कृषि(अलैंची, अदुवा, जडीबुटी, विभिन्न प्रजातिका च्याउ, आदि) उपजहरुको संकलन, प्रशोधन, प्याकिंग र लेबलिंग गरी कृषिजन्य निर्यात प्रवर्धन गर्दै नगरको पहिचान आन्तरिक र वाह्य बजारमा स्थापित गरिनेछ ।
- बदलिँदो प्राकृतिक अवस्था, जलवायु परिवर्तन र अन्य प्राकृतिक प्रकोपहरुबाट कृषि र पशु पंछी पालन क्षेत्रमा पर्ने असरहरुलाई न्यूनीकरण र जोखिमहरुलाई सामना गर्न आवश्यक पूर्वाधारहरु (जनचेतना, प्रविधि, भौतिक पूर्वाधार आदि)को विकास र प्रवर्धन गरिनेछ ।
- स्थानीय रूपमा उत्पादन हुने कृषि उपजहरुको खपत स्थानीय बजारहरुको आवश्यकता पूर्ति गर्दै वाह्य बजारमा निर्यात गर्नका लागि पहल गरिनेछ ।
- नगर भित्र पशुपालन सम्भाव्य क्षेत्रहरुमा दुग्ध उत्पादनलाई प्राथमिकता दिई दुग्ध जन्य पदार्थको उत्पादन र प्रसोधनमा प्राथमिकता दिईनेछ ।
- यस नगरभित्रका उच्च पहाडी क्षेत्रमा रहेका भेडीगोठ सुधार र प्रवर्धन गर्दै भेडाको उनमा आधारित घरेलु उधोगलाई प्रवर्धन गरिनेछ
- कृषि विमालाई प्रोत्साहन गरी कृषिमा भएको लगानीलाई सुरक्षित गर्न सहयोग पुऱ्याईनेछ ।

२. पर्यटन

- चालु आ.व.मा नगर पर्यटन विकास गुरुयोजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।
- भुलभुले, मभुवागढी देबिथान, रुपाकोट, महुरेगढी, साप्सुढाप, मेलुडडाडाँ र सहदेवगढीमा पर्यटन प्रवर्धन गरिनेछ ।
- मभुवागढी देबिथानमा निर्माण गरिएको गुरुयोजनालाई कार्यन्वयन गर्न काम प्रारम्भ गरिनेछ । देबिस्थान मन्दिर व्यवस्थापन गर्न छुट्टै कार्यविधि बनाई यसै आ.व बाट लागु गरिनेछ ।
- हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका संगको सहकार्यमा हलेसी लाई दिक्तेल संग जोडन प्रमो निर्माण गरी राष्ट्रिय मिडियाबाट प्रशारण गरिनेछ ।
- देश विदेशमा रहनु भएका महानुभावहरु संगको सहयकार्यमा नेर्पाको उपयुक्त स्थानमा पेनटावर निर्माण गर्न आवश्यक अध्ययन गरि काम अगाडी बढाईनेछ ।
- दिक्तेल स्थित कोलेबारीमा दिक्पार्क निर्माण गर्न यसै आ.व बाट आवश्यक काम प्रारम्भ गरिनेछ ।
- नेवारे, साप्सुढाप पर्यटकीय सडक निर्माण,गुप्तेश्वर पर्यटन विकास ,मेरुडडाँडा पर्यटन विकास,सहदेव गढी पर्यटन विकास, बाभोवारी पर्यटन विकासको कार्यलाई क्रमस विकास गरिदै लगिनेछ ।
- नूनथलामा गुम्बा निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्धन गर्न यसै आ.व बाट आवश्यक काम प्रारम्भ गरिनेछ ।
- नगर प्रवेश द्वारमा गेट निर्माण तथा होर्डिड बोर्ड राखि नगरको पहिचान दिईनेछ ।

३. गुणस्तरीय पुर्वाधार : नगर विकासको आधार

- सहरी बिकास मन्त्रालयको सहयोगमा टेलिफोन, बिद्युत तार र खानेपानी पाईप अण्डरग्राउण्ड सहितको दिक्तेल बजार पिच गर्ने कार्यक्रमलाई यसै बर्षबाट सुरुवात गरिनेछ ।
- नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालय भवन यथाशिघ्र निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरी पठाईनेछ ।
- १५ वटै वडा कार्यालयसम्म १२ महिना सवारी आवजजावत हुनेगरी सडकहरुको स्तर उन्नति गरिनेछ ।
- घर घरमा सडक होईन सडक सडकमा घर भन्ने मान्यतालाई संस्थागत गर्दै एकिकृत बस्तिको अवधारणाको अध्ययन यसै बर्षबाट प्रारम्भ गरि विभिन्न ठाउमा एकिकृत बस्ति बिकास कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।
- दिक्तेल बजार भित्र उपयुक्त जग्गाको व्यवस्थापन गरी नगर बिकास कोषको सहयोगमा एक व्यवस्थित व्यापारिक कम्पलेक्स संचालनमा ल्याउन यसै आ.व बाट काम प्रारम्भ ल्याईनेछ ।
- नगरबस र सिटि सवारी संचालनका लागि आवश्यक पुर्वाधारको व्यवस्था गरि संचालनमा ल्याउनेछ ।
- नगरस्तरीय सडकको दायबायाँ क्षेत्राधिकार तोक्नको लागि अध्ययन समिति निर्माण गरी यथासक्य चाडो क्षेत्राधिकार तोकिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा कम्तिमा ३० लाखको ठूला पुर्वाधारका आयोजना संचालन गरिनेछ ।
- यस नगरपालिमा जन्मथलो भई कामको शिलसिलामा विभिन्न ठाउमा रहनुभएका व्यक्तित्वहरुलाई यस नगरपालिकाको विभिन्न बिकासका पुर्वाधारमा लगानी गर्ने उचित वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
- हुर्लूडबाट खार्मीको बाजोबारी निगाले कालिका मा.बि., पाथेका हुदै फेदि सम्म पुग्ने बाटोलाई क्रमागत योजनामा समावेश गरिनेछ । साथै खानीडाडाँ देखि याम्खा र खानीडाडाँबाट बिजयखर्क सम्म जोड्ने सडक निर्माणका लागि आवश्यक अध्ययन प्रारम्भ गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र ३ तहको स्वर्णिम चक्रपथ निर्माणका लागि यसै आ.व बाट अध्ययन थालिनेछ ।
- तिन बर्ष भित्र सबैवडामा केन्द्रिय प्रशारणको बिद्युत प्रशारण लाईन पुर्णरुपमा बिस्तार गरने छ । आईरन पोलयुक्त नगर बनाउन बिद्युत प्राधिकरण संगको सहकार्यमा यसै आ.व बाट एकिकृत कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ । साना तथा ठुला जलबिद्युत आयोजनाहरुमा नगरको तर्फबाट पूर्ण तथा साभेदारीमा लगानि गर्नका लागि अध्ययन गरी प्रकृया अगाडी वढाईनेछ ।
- छेपे भालुखोला दिक्तेल लफ्याड अलैचेखोला सिचाई आयोजनालाई संचालनमा ल्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नेभारे,दुधिले,उवाबारी,आहालडाडाँ,हासपोखरी नेपालडाडाँ हुदै संखुवासभाको किमाथाडका सम्मको सड निर्माणका लागि आवश्यक अध्ययन गरिनेछ ।
- चिउरीडाडाँ पंचमीबजार हुदै लामाखु छापटोल सडकलाई पुर्णता दिन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- दलसिंग मेरुंग हुदै तिन थुम्के मैयुंग साल्पा पोखरी हुदै भोजपुर र संखुवासभाको किमन्थान्का जोड्ने सडकलाई रणनैतिक महत्वको सडकका रुपमा बिकास गर्न आवश्यक समन्वय र पहल गरिनेछ ।

- विभिन्न स्थानहरूको पहिचान गरी सडक पुल निर्माण गरिनेछ । - छेपेखोलो, भूलभुले मेवादीभान,साप्सुखोला,दिखुवाखोला आदी)

४. उद्योग तथा रोजगारी

- स्थानीय उत्पादन र प्राकृतिक स्रोतमा आधारित उद्योग स्थापना र संचालनमा प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- करलाई कर होईन रहर बनाईनेछ । स्थानीय स्रोत साधन उत्पादनमा आधारित उद्योगहरू संचालन र स्थापना हुने उद्योगहरूलाई स्थापना भएको २ वर्ष सम्मका लागि करछुट दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- वर्ष उत्कृष्ट करदातालाई सम्मान सहित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- चालु आ.व.देखि नै विस्तृत अध्ययन गरी नगरपालिकामा एकिकृत सम्पति कर लागु गरिनेछ ।
- युवा जनशक्तिलाई लक्षित गरी स्थानिय स्तरमा स्वरोजगार/रोजगारको अवसर श्रृजना गर्ने नीति लिईनेछ ।
- यस नपा बाट वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूका लागि रोजगारीलाई सुरक्षित, मर्यादित र उपलब्धिमूलक बनाउन आवश्यक नीति तर्जुमा गरी सो सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त विप्रेषणलाई आयमूलक क्षेत्रमा लगानी तथा परिचालनको लागि आवश्यक नीति तथा वातावरण तयार गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र औद्योगिक ग्राम स्थापनाका लागि प्रारम्भिक अध्ययन भै सकेकोमा सो को सम्भाव्यता अध्ययन गरी निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र औद्योगिक ग्राम स्थापना गरी साना, मझौला तथा ठुला उद्योगहरूलाई प्रवर्धन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र संचालन हुने व्यापारिक फर्म, व्यावसायिक पसल, परामर्श सेवा प्रादायकहरूलाई नियमन गर्दै राजश्वका श्रोतहरूलाई प्रवर्धन गर्दै लगिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र प्राकृतिक रूपमा उपलब्ध, विभिन्न खनिज, ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, तथा अन्य खानीजन्य वस्तुहरूको अन्वेषण, उत्खननका लागी प्राविधिक अध्ययन गरी उपयुक्त स्थानमा तत् किसिमका उद्योग संचालन गर्दै लगिनेछ ।

ख) सामाजिक विकास क्षेत्र

१. आधारभुत र माध्यमिक शिक्षा : सर्वसुलभ र गुणस्तर नगरको ईच्छा ।

- सम्पूर्ण विद्यालयहरूको अध्ययन अध्यापनका चरणहरूको सामाजिक परिक्षण गरी व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक र शिक्षकहरूलाई जवाफदेहि बनाईनेछ ।
- कार्यसम्पादन, विद्यार्थी उत्तिर्ण प्रतिसत र सिकाई उपलब्धिको आधारमा शिक्षकको मूल्याकन गरी पुरस्कार र सजायको व्यवस्था गरिनेछ ।

- अध्ययन अध्यापनको गुणस्तरमा रहेको विभेदलाई हटाउन शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम अभियानको रूपमा संचालन गरिने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयको प्रशासन सुधार गर्ने र आधारभुत तहमा अग्रेजी माध्यमबाट अध्ययन अध्यापनको क्रमशः सुरुवात गरिने छ ।
- शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि आगामी ३ महिनाभित्र बृहत शैक्षिक सेमिनारको आयोजना गरिने छ ।
- प्राविधिक शिक्षालयको स्थापनाका लागि यसै वर्षबाट अध्ययनको काम प्रारम्भ गरिनेछ । - नेपाल सरकारबाट नुनथलामा निर्माण गर्ने प्राविधिक शिक्षालय निर्माणको कामलाई यथासिद्ध थालनि गर्न ताकेता गरिनेछ ।
- किराँत विश्वविद्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक अध्ययनको काम यसै आ.व. बाट थालिने छ ।
- आधारभुत र माध्यमिक शिक्षालाई अनिवार्य र निशुल्क बनाईनेछ । साक्षरोत्तर प्रतिशत बृद्धि गर्नका लागि अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले स्कुल र कलेज सञ्चालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । आवसिय विद्यालय संचालन गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरि लक्षित वर्गलाई निशुल्क शिक्षा प्रदान गर्न पहल गरिनेछ ।
- विद्यार्थी संख्याको अनुपातको आधारमा दरबन्दी मिलान गर्दै लगिनेछ ।
- यस नगरको गौरवको रूपमा रहेको दिक्तेल क्याम्पसलाई गुणस्तर सुधार र भौतिक पुर्बाधार विकासका लागि प्रदेश बाट प्राप्त हुने आयोजनाको पहिलो प्राथमिकतामा समावेश गरिनेछ ।
- प्रत्येक स्रोत केन्द्रलाई शैक्षिक हवको रूपमा विकास गरिदै लगिनेछ ।
- आर्थिक वर्षको अन्तिममा सम्पूर्ण विद्यालयको आय व्ययको बिलभरपाई स्रोत केन्द्र मार्फत नगरमा पेश गराई पारदर्शिता कायम गराईनेछ ।
- नगर भित्रका स्थानीय मातृ भाषिक बाहुल्य क्षेत्रहरुमा स्थानीय मातृभाषा सम्बन्धि विषयलाई ऐच्छिक विषयको रूपमा पठन पाठन गराउनको लागि अध्ययन गरी प्रक्रिया अगाडी बढाईनेछ ।
- शिक्षा ऐन नियमावलि अनुसारका प्रधानाध्यापक व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।
- युवापङ्क्तिमा बढ्दै गईरहेको कुलत, लागुपदार्थ दुर्व्यसनीलाई पुर्णरूपमा निरुत्साहित गरिनेछ । युवाहरुको लागि जीवन उपयोगि सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।
- विपन्न एव. लक्षित वर्गलाई सहयोग पुराउने हेतुले शिक्षा सेवा आयोग र लोकसेवा आयोगको निशुल्क कोचिङ कक्षा संचालनमा ल्याईनेछ ।

२. नगरको पहिचान : खेलकुद र रहनसहन

खेलकुद :

- निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको कवर्डहल निर्माणलाई यसै आ.व.मा निर्माण सम्पन्न गरिनेछ ।

- स्वास्थ्यका लागि खेलकुद, राष्ट्रका लागि खेलकुदको मान्यता अनुरूप अन्तर्राष्ट्रिय कराते प्रतियोगिता /अनुप स्मृति कप भलिबल लगाएत सबै खेलकुदहरूलाई सम्बर्धन र प्रबर्धन गर्दै लगिनेछ ।
- प्याराफिट सहितको माटिकोरे खेलमैदान निर्माण गर्न आवश्यक अध्ययन गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा खेलकुदलाई प्रबर्धन गर्नका लागि खेदमैदान निर्माणार्थ यसै वर्षबाट अध्ययन शुरुवात गरिने छ । वडा नं ५ लफ्याडमा ३० रोपनी जमिन पहिचान भैसकेको सन्दर्भमा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको खेलमैदान निर्माणको लागि यसै आ.व बाट काम प्रारम्भ गरिनेछ ।
- बुईपा, सोल्मा र वडा नं ८ मा निर्माणधिन खेलमैदान तथा जग्गेवारी खेलमैदान पाथेकालाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगर खेलकुद विकास समिति निर्माण गरी नगर तथा वडा स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम संचालन गर्ने
- प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयहरूमा खेलकुद शिक्षक राख्ने व्यवस्थालाई कमश पुरा गर्दै लगिनेछ ।

कला, साहित्य, धर्मसंस्कार, रितिरिवाज र संस्कृति संरक्षण तथा प्रवर्द्धन

- आदिवासी जनजाति गुरुयोजनालाई कमश कार्यन्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- माझ किरातको ऐतिहासिकतालाई मध्यनजर गर्दै किरात सामुहिक चुल्हो स्थापना, किरात विश्वविद्यालय स्थापनाको सम्भाव्यता अध्ययन लगायत संस्कृति संरक्षणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- यसै आ.व.देखि वार्षिक रुपमा साकेला सिली, तिज, लाखे महोत्सव, रुपाकोट मभुवागढी साहित्य गोष्ठी आयोजना गरिनेछ ।
- उपयुक्त स्थानको पहिचान गरि लैनसिं वाग्देलको प्रतिमा राखी पार्क निर्माण गरिनेछ ।
- विभिन्न वडामा रहेका देबिथान,भुमेथान,सिमेथान तथा देवालिथानहरूलाई संरक्षण सम्बर्धन गरिनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई

- एक घर एकधाराको नीतिलाई कार्यन्वयनका लागि साना सहरी खानेपानी आयोजनालाई आवश्यक सहजीकरण गरी यथासिघ्र कार्यन्वयनमा ल्याईनेछ ।
- खानेपानी पाइपको माग भई आएको ठाउँमा तथा अन्य संवेदनशील ठाउँका निरीक्षण गरी प्रभावित क्षेत्रमा तुरुन्त पाइप वितरण तथा साना ट्याकीहरूको निर्माण गरि अल्पकालिन खानेपानीको समस्या समाधान गर्न मर्मत सम्भार शिर्षकबाट बजेट खर्च गरिनेछ ।
- नगरको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिदै फोहोरमैला व्यवस्थापनमा 4R को मोडललाई कार्यान्वयन गर्न ल्याण्डफिल साईड जाने बाटोलाई यथासिघ्र स्तर उन्नति गरिने छ, र नियमित फोहोरमैला व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र पोष्ट ओडिएफ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- आगामी मंसिरको अन्तिम साता सरसफाई सप्ताह आयोजना गरिनेछ । दित्तेल बजार लगाएत सबै वडाका सार्वजनिक महत्वका ठाउहरुको सरसफाई गरिनेछ । यस अवसरमा बिगत लामो समय देखि सार्वजनिक स्थलमा जथाभावि रहेको फोहोरलाई व्यवस्थित गरिनेछ । यो अभियानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आगामी पाँच वर्ष भित्रमा पुर्ण सरसफाईयुक्त नगरपालिका घोषणा गरिने छ - जसका लागि नगरपालिका भित्रको ग्रामीण वस्तिहरुमा एकघर एकधारा, एकघर एक पक्कि चर्पि, एकघर एक धुवारहित चुलो, एकघर एक फोहोर फाल्ने खाडल /टोकरी, एक घर एक करेशा बारी, एकघर एक कम्पोष्ट मल, एक घर एक व्यवस्थित गोठेमल, एक घर एक प्लाष्टीक पोखरी आकासेपानी संकलन र प्रयोग खेति योग्य जमिनमा पुर्ण सिचाई सुविधा एकघर एक प्लाष्टीक टनेल एकघर एक उत्पादन कार्यक्रमलाई कशम अनिवार्य गर्दै लगिने छ) सफाघर (स्मार्ट घर) घोषणा गरी उत्कृष्ट घर छनौट गरी पुरस्कार दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- उपभोक्ता हित : उपभोक्ताहरुको हितलाई मध्यभागमा राखेर नियमित रुपमा बजार अनुगमन गरिनेछ । सडक पेटिमा राखिएका सामानहरु पुर्णरुपमा हटाईनेछ । चोरी ठकैति लगाएतका विकृति जन्य कार्यहरुलाई निरुत्साहित गर्न दित्तेल बजारको विभिन्न ठाउमा सिसि टिभि जडान गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादन,कृषि पर्यटन,स्थानिय उत्पादनको प्रबर्धन र व्यापार व्यवसाय प्रबर्धनको निमित्त वार्षिक रुपमा नीजि क्षेत्रको साभेदारिमा महोत्वसवको आयोजना गरिनेछ ।

४. स्वास्थ्य क्षेत्र :

नगरको लक्ष्य : गुणस्तरीय स्वास्थ्य

- पूर्ण खोपयुक्त नगरको निरन्तरता र सुनिश्चितताका लागि सबै बच्चाहरुले पूर्ण खोप पाएको यकिन गरिनेछ ।
- व्लड बैंकको स्थापना गरिनेछ ।
- पूर्ण संस्थागत प्रसुति सेवाका लागि नगर भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा बर्थिङ सेन्टरको स्थापना गरिनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई युक्त घर, गाउँ, समाज र नगर बनाउनका लागि पहल गरिनेछ ।
- वडा नं. ८ मा हाल स्वास्थ्य चौकी नभएकोमा सहरी स्वास्थ्य केन्द्रको यथाशिघ्र व्यवस्था गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।
- सबैका लागि सरल र सुलभ स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ । अत्यावास्कीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुच सुनिश्चीतता गरीनुका साथै नेपाल सरकारवाट उपलब्ध हुने अत्यावश्यक निशुल्क औषधिको अभाव हुन दिईने छैन । स्वास्थ्य संस्थालाई अत्यावश्यक उपकरणको अभाव हुन दिईनेछैन ।
- नगरभित्र सञ्चालित सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था र सरकारी स्वास्थ्य संस्थाका सेवालार्ई एउटै छानामुनिबाट सेवा दिने व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।

- पूर्ण पोषणयुक्त वडा तथा न.पा. घोषणाका लागि अभियान संचालन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुमा प्रयोगशाला सेवा विस्तारको नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाको केन्द्रमा रहेको जिल्ला अस्पताललाई चालु आर्थिक वर्षभित्र ५० शैयाको अस्पतालमा स्तर वृद्धि गरिनेछ । बाम्राड, विजयखर्क, नेर्पा मा यसै चालु आव बाट स्वास्थ्य संस्था भवन निर्माण को काम प्रारम्भ गरिनेछ । बाकी वडाहरुमा जग्गाको व्यवस्थापन गरि स्वास्थ्य संस्था भवनहरु निर्माण को आवश्यक काम अगाडी बढाइनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुले स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुऱ्याउनु भएको योगदानको उच्च कदर गर्दै चालु आर्थिक वर्षबाट मासिक रु ५०० दरले रिपोर्टिङ भत्ता उपलब्ध गराईनेछ । आगामी आ.व बाट यस रकमलाई क्रमश वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- सार्वजनिक ठाउमा धुम्रपान गर्न पुर्णरुपमा निशेध गरिएको छ । सार्वजनिक ठाउमा कोही कसैले धुम्रपान गरेमा ५०० जरिवाना गरिनेछ । सम्पुर्ण होटल व्यवसायिहरुले स्मोकीङ जोन को अनिवार्य व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
- एक वडा एक एम्बुलेन्स तथा शववाहन व्यवस्था मिलाउन पहल गरिने, नगरक्षेत्रभित्र आवश्यकता अनुसार योग तथा व्यायम केन्द्र स्थापना गर्ने, मातृ तथा बाल मृत्युदर न्यूनीकरण गर्नकालागि विभिन्न प्रकारका जनसचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने, नेपाल सरकारले परिक्षणको रुपमा सुरु गरेको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई नगर क्षेत्र भित्र पुर्ण रुपमा कार्यान्वयन गर्ने, नगर क्षेत्र भित्र बसोवास गर्ने न्युन आय भएका जनतालाई सहुलियत दिने हेतुले प्रत्येक ६/६ महिनामा स्वास्थ्य सिविर संचालन गरि निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

(ग) वातावरण तथा विपत् व्यवस्थापन

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सामुदायिक वन, कवुलियत वन तथा निजी वनहरुको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था सहित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै सामुदायिक वनहरुबाट हुने वनपैदावर निकासीलाई व्यवस्थापन गर्न कार्यविधि बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नगरपालिकाको निश्चित क्षेत्रलाई चरिचरण मुक्त क्षेत्रको रुपमा घोषणा गरी हरियाली प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- सडक निर्माण तथा अन्य योजना संचालनमा १ रुख मासिएमा ५ वटा बिरुवा अनिवार्य रोप्नु पर्ने नितिलाई कडाइका साथ लागू गरिनेछ । बिरुवा नगरले तोकेबमोजिमको हुनुपर्नेछ ।
- घर नक्सा पास गर्दा अनिवार्यरुपमा आफ्नो घरको अगाडी १ बिरुवा रोप्नु पर्ने व्यवस्थालाई कडाई गरिनेछ ।
- भू-संरक्षण तथा जलाधार संरक्षणको लागि नगरपालिकाको बजेट सहित साभेदार निकायको खोजी गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रको जैविक विविधता वन्यजन्तु र जलाधार क्षेत्रको पहिचान र अभिलेखीकरण गर्ने कार्यलाई अघि बढाइने छ ।

- दैवि प्रकोप पिडितहरुको राहतको लागि चालु आर्थिक वर्ष देखि प्राकृतिक विपत्ति राहत कोष खडा गरिनेछ ।
- स्थानीय तह प्रकोप न्यूनिकरण कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ताल, पोखरी, तथा पानीको मुहानहरु संरक्षणको लागि वृक्षारोपण तथा जलाधार संरक्षण कार्यको लागि साभेदार निकायहरुको खोजी गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वैकल्पिक उर्जाका स्रोतहरु जस्तै सौर्य उर्जा, वायोग्यास, वायोब्रिकेट आदिको सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यक कार्यक्रमहरु अघि बढाईनेछ ।
- नगरपालिकाको ठुला योजनाहरु संचालन तथा प्रकृतिक श्रोत साधन उत्खनन् तथा निकासी गर्दा वातवरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA तथा IEE) परिक्षणलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनको असरलाई न्यूनिकरण गर्दै बतावरणमैत्री दिगो बिकास, सामुदायिक बनहरुको व्यवस्थित बिकास र हरियाली प्रवर्द्धन गरिने कार्यलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- कुनैपनि खालको विपदको अवस्थामा विपद परेको क्षेत्रमा खाद्यान्न लगायत अन्य अत्यावश्यक वस्तुको अभाव हुन नदिन पायक पर्ने स्थानमा व्यवस्थित र अत्याधुनिक खाद्य भण्डारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- दिगो बिकास लक्ष्यले अंगिकार गरेका १६ वटा लक्ष्यहरुलाई कमश पुरा गराउने नीति अगाडी सारिनेछ ।
- खोलामा बिषादी र करेष्ट लगाउन पुर्णरूपमा निशेध गरिनेछ ।
- जंगली जनवारको चोरी निकासीलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।

(घ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- गरिबका लागि छानो कार्यक्रम संचालनका लागि यसै बर्ष सम्भाव्यता अध्ययन गरी आगामी आ.व बाट यो कार्यक्रम संचालनमा ल्याईनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरुलाई यस नगरभित्र आवतजाजत गर्नका लागि सवारी साधनमा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था नेपाल सरकारले लक्षित वर्गलाई तोकेको छुट सुविधा - फरक क्षमता भएकाहरु) र विद्यार्थीले प्राप्त गर्ने अधिकारलाई पुर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- महिला तथा बालबालिका पुनस्थापना केन्द्रलाई पुर्णता दिई कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- एक टोल एक मनमोहन बृद्धबृद्धा विश्राम गृह, एक टोल एक बालउध्यान केन्द्र, एक विद्यालय एक बालमञ्चको अवधारणा अनुसार यसै आ.व बाट केही वडाहरुमा यो कार्यक्रम प्रारम्भ गरिने छ ।
- महिला बिभेद र हिंसा मुक्त नगर: समृद्धि, बिकास र समानताको सहरको नीतिलाई अंगिकार गरिनेछ ।
- आवश्यक कानुनी व्यवस्था गर्दै सुकुम्बासी रहित रुपाकोट मभुवागढी नगर निर्माण गरिनेछ ।
- बाल विवाह मुक्त नगर निर्माण गरिनेछ ।

- उद्यमशीलता प्रवर्धन गर्नका लागि आवश्यक ज्ञान, सिप र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रम हरु आर्थिक, सामाजिक र लैंगिक रुपमा पिछडिएका समुदायलाई प्राथमिकतामा राखी संचलान गरिनेछ ।
- आर्थिक विकासका विभिन्न कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दा आर्थिक, सामाजिक र लैंगिक रुपमा पिछडिएका समुदाय लक्षित कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्दै लगिनेछ ।
- बालमैत्रि स्थानिय सरकारको नितिलाई अंगिकार गर्दै बालमैत्रि स्थानिय सरकारयुक्त नगर घोषणालाई अभियानको रुपमा अगाडी बढाईनेछ ।

(ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा शुसासन

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशिलताको नीति लागू गरी सुशासनमैत्री नगरपालिका कायम गरिनेछ ।
- जनताको जनचाहना अनुसारको चुस्त र प्रभावकारी सेवा प्रवाह गरिनेछ । सबै वडाकार्यालयहरुमा नीयमितरुपमा कर्मचारी उपलब्धता गराईनेछ । निजामति कर्मचारीहरुको आचार संहितालाई पुर्णरुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- चालु आ.व. बाट व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रम Online मार्फत सञ्चालन गर्न शुरुवात गरिनेछ । नगरभित्रको व्यक्तिगत तथ्यांकलाई कम्प्युटरीकृत गरी Digital Networking प्रणालीमा आवद्ध गरीनेछ ।
- नगरपालिका अन्तर्गत संचानन हुने योजनाको उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समितिमा संख्यात्मक भन्दा पनि दक्ष र अनुभवी र पिछडिएको व्यक्तीहरुलाई चयन गर्ने नितिलाई अवलम्बन गरिनेछ । साथै स्थानीय जनप्रतिनिधि, सरकारी कर्मचारी, राजनीतिक दलका पदाधिकारी, एकाघर सगोलका एकभन्दा बढी व्यक्ति, नगरपालिकालाई पेशकी बेरुजु बाकी बक्यौता रहेको व्यक्ति उपभोक्ता समितिमा वस्न नपाउने निति अवलम्बन गरिनेछ । साथै एक आ.व.मा एक व्यक्ति एक योजनाको उपभोक्ता समितिभन्दा बढीमा वस्न पाउने छैन ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालित योजनाहरु कार्यान्वयनका लागि उपभोक्ता समितिको सचिवलाई सूचना अधिकारी तोकि रु. ५ लाख भन्दा माथिको योजनामा सुचना बोर्ड अनिवार्य राख्ने कार्य गरिनुका साथै सबै योजनाहरुमा सामाजिक परिक्षण गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित एवं अनिवार्य गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारी तथा निर्वाचित पदाधिकारीहरुका लागि समयानुकुल क्षमता विकास गर्न अध्ययन भ्रमण तथा तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आयोजना तथा कार्यक्रमको कुल बजेटबाट ३ प्रतिशत रकम आयोजना व्यवस्थापन खर्च कन्टिन्जेन्सीका लागि छुट्याइनेछ । दश लाखभन्दा बढीको भौतिक पूर्वाधार आयोजनाको लागि २ प्रतिशत रकम अनिवार्य रुपमा मर्मत सम्भार कोषमा छुट्याइनेछ ।

- १० लाख भन्दा बढीका आयोजनाहरुको नगर प्रमुख स्तरबाटै कम्तिमा ३ पटक अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ । विषयगत क्षेत्रका आयोजनाहरुको अनुगमन विषयगत समितिको नेतृत्वमा गर्ने र नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालिलाई सबै आयोजनाहरुमा लागु गरिनेछ ।
- योजनाहरुको गुणस्तर कायम गर्न वडा र अनुगमन समितिको सिफारिसका आधारमा योजनाहरुको अन्तिम निकास, जाँच पास र फरफारक गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- आय व्यायको लेखा र तत्सम्बन्धी अन्य कागजातहरुलाई अध्यावधिक गरि स्थानीय तहका लागि बजेट खर्च र प्रतिवेदनको कम्प्युटरकृत लेखांकन प्रयोग गरि केन्द्रिय लेखा प्रणालीमा आवद्ध गराइनेछ ।
- नगरपालिकाको गतिविधिहरुलाई जनसमक्ष पुऱ्याउनको लागि मासिक रुपमा सुशासनका लागि मिट द प्रेस कार्यक्रम, श्रव्य दृष्य कार्यक्रम संचालन तथा त्रैमासिक वुलेटिन प्रकाशनका साथै नागरिक सम्बाद गरिनेछ ।
- चौमासिक समिक्षा, वार्षिक समिक्षा, सामाजिक परिक्षण र सार्वजनिक परिक्षण जस्ता कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षबाट सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई व्यवस्थित गर्न बैङ्किङ प्रणाली मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्थाको शुरुवात गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र शान्ति सुरक्षाको अवस्थालाई थप सुदृढिकरण गर्नका लागि नेपाल प्रहरी, स-शस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेनासंग आवश्यक समन्वय गरिनेछ । विभिन्न वडामा रहेको प्रहरी युनिटलाई संस्थागत सहयोग पुराइने छ । दिक्तेल बजार क्षेत्र भित्र शसस्त्र प्रहरी बल को युनिट राख्न आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- विभिन्न संघ संस्था र परियोजनाहरुले सहजरुपमा कार्यक्रम गर्न सक्ने गरी बातावरण श्रृजना गरिनेछ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालित गैर सरकारी संस्थाहरुले अनिवार्य रुपमा नगरपालिकामा कार्यक्रम तथा बजेट पेश गरी चौमासिक खर्च सार्वजनिक गर्ने र यसरी बजेट र कार्यक्रम पेश नगर्ने परियोजना तथा गैर सरकारी संस्थाहरुको कार्यक्रम संचालनमा अनुमति प्रदान नगर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- चालु आर्थिक वर्षबाट वर्षमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने उपभोक्ता समितिलाई पुरस्कृत गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- आषाढ १८ गतेलाई नगरपालिका दिवसको रुपमा मनाइनेछ र सो अवसरमा वर्षभरी उत्कृष्ट काम गर्ने कुनै विधाका व्यक्तित्वहरुलाई रु १ लाख पुरस्कार सहित सम्मान गरिनेछ । साथै नगरपालिकामा कार्यरत शिक्षक/कर्मचारीहरुको उच्च मनोबल कायम गर्न कार्यसम्पादन मूल्यांकन गरि उत्कृष्ट कर्मचारी /शिक्षक लाई वर्ष उत्कृष्ट घोषणा गरि ५० हजार नगद पुरस्कार सहित पुरस्कृत गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ । वर्ष उत्कृष्ट निर्माण व्यवसायिलाई नगद रु ५० हजार सहित पुरस्कृत गरिनेछ ।
- अधिकारयुक्त नगर विकास प्राधिकरण गठन गरी यसै आ.व बाट कार्यान्वयनमा ल्याउन कार्यविधि बनाईनेछ ।
- सार्वजनिक र विभिन्न निकायको स्वामित्वमा रहेको जग्गाहरु नगरपालिकाको स्वामित्वमा ल्याउने प्रकृया यसै आर्थिक वर्षबाट प्रारम्भ गरिने छ ।

- नगर प्रमुख र उपप्रमुखको कामलाई थप प्रभावकारी बनाउन छुट्टा छुट्टै सचिवालय निर्माण गरी संचालनमा ल्याईने छ ।
- सिक्किम स्थित एक नगरपालिका र चिनको कुनै बिकसित एक नगरपालिकासँग भगिनी सम्बन्ध स्थापित गरी नियमित रुपमा सिकाईहरु आदन प्रदान गरिनेछ ।
- विगतमा कार्यक्रम संचालन भई अपुरो रहेका योजनाहरुको स्थलगत अनुगमन गरि क्रमश पुरा गर्दै लगिनेछ ।

(च) जनप्रतिनिधिहरुको चाल : योजना निर्माणको साल

- रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकाको एकिकृत र सन्तुलित विकासका लागि यहि आ.व. भित्र आवधिक नगर विकास योजना निर्माण सम्पन्न गरी देशको प्रथम योजनाबद्ध नगरपालिकाको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको दिगो र समुन्नत विकासका लागि नगर विकास गुरुयोजना, पर्यटन विकास गुरुयोजना, नगरस्तरीय यातायात गुरुयोजना चालु आ.व.मा निर्माण सम्पन्न गरी लागू गरिनेछ ।

(छ) सुचना तथा संचार

- नगर क्षेत्रभित्रका संचारकर्मीहरु संग सहकार्य गरी नगरका गतिविधिहरुको प्रवर्द्धनका लागि निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र संचालन हुने आम संचारका माध्यमहरुलाई सत्य तथ्य र निष्पक्ष सूचना प्रवाहका लागि प्रोत्साहीत गरिनेछ ।
- नगरभित्र संचालित एफ.एम,सामुदायिक रेडियो, छापा तथा अनलाईन मिडियाको विकास र आधारभुत पत्रकारिता तालिम संचालन गरी संचार क्षेत्रलाई आवश्यकीय विकास गर्न यथोचित बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगर भित्र टेलिफोन सेवा प्रदान गर्ने सेवा प्रदायक निकायहरुसंग आवस्यक समन्वय गरी सम्पूर्ण नगरमा टेलिफोन सेवाको पहुँच पुर्याईनेछ ।

(ज) समृद्ध नगरको परिकल्पना : स्थानीय गौरवको आयोजना

- समृद्ध र नमुना नगरपालिकाको रुपमा रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिकालाई विकास गर्नका लागि देहाय बमोजिमका आयोजना तथा कार्यक्रमलाई स्थानीय गौरवको आयोजनाको रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१. सडक स्तरोन्नति तर्फ :

- हर्लुड, जालपा, ऐसेलुखर्क/बाक्सिला सडक
- दिक्तेल, तालखर्क खार्मी सडक
- दिक्तेल, तालखर्क पाथेका सडक

- दिक्तेल(अल्छेढुडा) नेर्पा, दुम्ली हुँदै रतन्छा जाने सडक
- अस्पताल चोक, लफ्याड हुँदै मात्तिम जाने सडक
- अस्पताल चोक, लफ्याड, च्यानडाडाँ रातडाडा चुहाबोटे दोभान हुँदै ल्यान्डफिल साईड जाने सडक
- अस्पताल चोक दुम्ली हुँदै रतन्छा जाने सडक
- बैंक चोक, कट्टी बुईपा बसेरी, विजयखर्क हुँदै रेग्मीटार जाने सडक

२. पर्यटन प्रवद्धन तर्फ :

- नेर्पा भुलभुले पर्यटन विकास
- देविथान मभ्रुवागढी पर्यटन विकास
- रुपाकोट डाँडा पर्यटन विकास
- तिप्सालुम्चुडडाँडामा किरात सामुहिक चुल्हो सहित फ्रि वाई फाई जोन

३. शहरी विकास तर्फ :

- दिक्तेल बजार व्यवस्थापन
- सोल्मा वसपार्क व्यवस्थापन
- आचार्य गाँऊ वसपार्क व्यवस्थापन

४. लक्षित कार्यक्रम तर्फ :

- आदीवासी जनजाति गुरुयोजना कार्यान्वयन
- महिला, बालबालिका, दलित, आपाङ्ग, जेष्ठ नागरीक विकास कार्यक्रम

५. खेलकुद विकास तर्फ :

- कभर्ड हल निर्माण

६. आय आर्जन कार्यक्रम तर्फ :

- पञ्चे दोवाटो वजार व्यवस्थापन वुईपा

७. सौर्य उर्जा तथा विद्युतिकरण तर्फ :

- १५ वटै वडाका मुख्य स्थानमा सौर्य सडक वत्ति जडान
- आईरन पोलको व्यवस्थापन

८. खानेपानी तर्फ :

- दिक्तेल बजार खानेपानी आयोजना - दिक्तेल हस्पिटल चोक नजिक १ लाख लिटरको टैक्की निर्माण

९. सञ्चार तर्फ :

- खार्मी बाभोवारी टेलिफोन टावर
- जालपा टेलिफोन टावर
- आहाल डाँडा टेलिफोन टावर, वडा नं. ८
- मभुवागढीमा टेलिफोन टावर

धन्यवाद !!!